

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Budai Campus

Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti

Intézet

Tájrendező és kertépítő mérnöki alapképzési szak

A KOZÁROMI-TÓ REKREÁCIÓS-POTENCIÁLJÁNAK VIZSGÁLATA

Belső konzulens: Dr. Boromisza Zsombor

intézete/tanszéke: Tájvédelmi és Tájrehabilitációs Tanszék

Külső konzulens:

Készítette: Körösladányi Kristóf István

Budapest

2024

Szakdolgozatom témája a szívemhez közel álló kozáromi-tó rekreációs-potenciáljának vizsgálata. Kiskorom óta rendszeres felhasználói vagyunk családdal a tónak, emiatt is érdekelt, hogy a szakmába jobban bele látva hogy tudnám a tó területét eredményesebben bevonni Páty, és a környező települések Zöldfelületi rendszerébe. Célom az volt, hogy a rendszeres területvizsgálatok és a vizsgálati módszerek segítségével egy olyan fejlesztési javaslatot állítsak elő a tó területére, ami összeköti a tó területét Páty belső zöldfelület rendszereivel. Foglalkoztam még a tó tájtörténetével is, aminek célja a bemutatás lesz, ami része lesz az általam javasolt tanösvény témájának. Sajnos sok írásos emlék nem maradt fenn a tórol, így a helyi újság egyik számában található Czentár László írása volt a legnagyobb segítség ebben számomra. Digitalizáltam a terület növényállományait, amelynek célja védett fajok keresése volt, ebben egy védett fajt találtam, a *mocsári csorbókát*. Összehasonlítottam több környező tóval a terület felszereltségét, annak érdekében hogy átláthatóbb képet kapok a tó hiányosságairól, ennek a vizsgálatnak az eredménye képpen megkaptam azt, hogy a terület ülésre alkalmas helyei hiányosak és elmaradtak a többihez képest, és a megközelítés is nehézkes. Fontosnak tartottam a tó felhasználóinak igényeit, ezért készítettem egy lakossági kérdőívet, aminek célja a lakosság igényeinek felmérése volt. A lakossági igények felméréséből nyíltan kijelenthető, hogy az egyesület csere óta a tavon horgászati tevékenységet folytatók száma csökkent, és inkább használják a tavat rekreációs tevékenységekre, mint séta, kerékpározás és egyéb családi tevékenységek. A kérdőívben arra voltam kíváncsi, hogy melyik korosztály és hogy használja fel a tavat, mint rekreációs terület. A kitöltők legnagyobb aránya 35-50 éves életkorú volt, így feltételezhető, hogy családok használják a területet túlnyomó részen. Felmértem Páty zöldfelületi rendszerének elemeinek a típusait, és azok hatékonyságát, amiből arra következtettem, hogy a településnek nincs megfelelő és nyugodt rekreációs, természetközeli területe a belső rendszerben. A tó területe korlátlan felhasználást nyújtana a lakosoknak, viszont mivel jelenleg kiesik a település rendszeréből. Megvizsgáltam a terület zöldfelületi rendszerét és annak alkalmas és alkalmatlan területeit fejlesztésekre. A terület csekély része alkalmas a fejlesztésekre. A felhasználók száma csekély, mivel nem annyira ismert a létezése és az elérhetősége nehézkes, így mérvadó lenne Páty felől egy „zöld út” kialakítása, ami által könnyen és biztonságosan el lehetne érni a területet. Az út tervezése bevonná Páty belső rendszerébe a Kozáromi-tó jelenleg kieső területét. Javaslataimba tartozik egy természeti tudást bővítő tanösvény tervezése a tó körü, aminek hat megállója lenne. Mind a hat megálló egyes természetvédelmi és természeti témával várná a látogatókat, akik számára könnyen elérhető, könnyű teljesítésű és minél interaktívabb táblák lennének kihelyezve.

A tanösvény a pagodától indulna, a kiindulópont területén elhelyezésre kerülne egy sütögetésre kiépített tűzrakó hely, két-három asztallal és padokkal. A nagyjából másfél kilométer hosszú tanösvény az M1-es autópálya irányába haladna a tó partján. Hat megálló foglalkoztatná a résztvevőket olyan természetvédelmi kérdésekkel, amik a mai természetközeli helyek mindennapi fenyegető tényezői. Az első megálló egy rövid ismertetésből áll, a tóról fellelhető első írásos emléktől napjainkig. A történelmi áttekintés mellett Qgis alapú térképen szemléltetnénk a használóknak a tanösvény útvonalát és a területen hatályban lévő természetvédelmi és használati szabályokat. A második megálló témája a mezővédő erdősáv fontossága a szántóföldek mentén. A fontosság ismertetése, és az erdősávval ellátott és erdősáv nélküli területek illusztrálása két piktogrammal, így több korosztály és személy figyelme megfogható. A harmadik megállót a tó védettebb vízterületénél helyeztem el. A terület elszigetelt a jelenlegi használatban levő horgászterülettől, a régebbi tagok úgy gondolják ez a halak ívóterülete, így senki nem horgászik a nádasfal mögött. A harmadik megálló témája nádasok élővilágának bemutatása lenne, emellett a tóban előforduló fajok ismertetése nagy hangsúlyt fektetve a védett Szivárványos öklére. A negyedik állomás pallós módszerrel lenne átvezetve a tavat tápláló Kozáromi patak árterén, témája a patakok mentén kialakult ligeterdők és annak növényfajai lennének. Kitérne a tavakat tápláló vízarchitektúrákra úgy, mint a tó vízgyűjtője, forrása, patakja és a befolyó csurgalék víz. Az ötödik a terület legmagasabb pontján helyezkedne el, témája a tó madárvilága lenne. Interaktív foglalkozásra kialakítható egy magasles, vagy egy olyan megfigyelő emelvény, ami madárlesként funkcionálva, ezzel megragadva az érdeklődését fotózni vágyóknak. A Tábla információt adna a tó területén különböző helyen fészkelő madarak költési és táplálkozási szokásairól. Az utolsó állomás témája a tó mocsaras, Déli területe, és annak állatvilága. Hangsúlyt helyezve a területen található mocsári csorbóka állományról, feltüntetve Magyarország védett növényeinek fontosságát.

Összegzésként úgy gondolom a vizsgálataim eredményeit leszűrve a tó területén nem szabad olyan intenzitású fejlesztést véghez vinni, ami a terület természetességét felborítaná. Az M1-es autópálya közelsége így elválasztja a tó területét a tó vízgyűjtőjétől, így a jelenleg fennálló egybefüggő természetes területtel óvatosan kell bánni. Az általam javasolt természeti ismeretterjesztő tanösvény, mivel ennek használata nem befolyásolja a terület természetét, másik lehetőség a Pátyról vezető biztonságos „zöld út” kijelölése és kiépítése, ezzel a területet bevonva Páty zöldterület rendszerébe.